

Indskoling

fælles børn - fælles ansvar

Indskoling i Gladsaxe Kommune er baseret på et samarbejde mellem lærere og pædagoger i den samordnede indskoling. Dette er tiltrådt af Gladsaxe Byråd i 1988.

Børne- og Undervisningsudvalget har fastlagt målsætninger for daginstitutioner og skoler: Daginstitutioner og skoler skal med et udvidet samarbejde sikre, at der skabes sammenhæng og helhed i børns overgang fra daginstitution til skole.

"Skolepolitik 2007-2011" beskriver, at skolestarten skal bygge på en glidende overgang fra daginstitution til skole. Der skal være samarbejde mellem pædagoger og lærere, så børnene oplever helhed og sammenhæng, og hele skoleforløbet skal hænge sammen med glidende overgange mellem de enkelte klassetrin.

Kommunale og nationale mål

Gladsaxe Kommunes skolepolitik er styrende for arbejdet i skole og SFO, og der beskrives overordnede visioner og mål for arbejdet. Herudover har Gladsaxe Kommune vedtaget trinmål for børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling.

Det betyder, at såvel indhold og metoder i undervisningen som indhold og aktiviteter i SFO'en skal lede frem mod, at børnene får mulighed for at opfylde de kommunale trinmål på dette område.

Arbejdet med trinmål skal endvidere ses i sammenhæng med de kommunale mål på daginstitutionsområdet.

Undervisningen skal lede frem mod de nationale mål for fagene og for børnehaveklassen. Det er lærernes og børnehaveklasselederens ansvar, at undervisningen leder frem mod hhv. de faglige mål og børnehaveklassens indholdsområder.

Pædagogerne indgår i undervisningen med et vist antal timer, og lærere og pædagoger skal samarbejde om denne opgave.

Fire dimensioner i en skole med helhed og sammenhæng

Helhed i overgangen mellem daginstitution og SFO/skole betyder, at skolen og daginstitutionerne samarbejder om børnenes skolestart. Der er udarbejdet en samarbejdsaftale, som omhandler elementer i sammenhængen mellem en skole og de daginstitutioner, som indgår i distriktssamarbejdet. Pædagoger fra daginstitutionerne og SFO, børnehaveklasseledere og lærere i 1. klasse skal via en fælles Gladsaxe-model, vedtaget i Børne- og Undervisningsudvalget i 2006, arbejde sammen med det formål, at børnene får den bedste skolestart.

Helhed i dagligdagen – mellem skole og SFO betyder, at lærere og pædagoger ud fra hver deres faglige baggrund har et fælles ansvar for at få børnenes dag til at være så udfordrende, at man kommer rundt om "det hele barn" gennem undervisning og SFO-aktiviteter. Der skal dagligt foregå en planlagt "overleveringspraksis" mellem lærere, pædagoger og børn, så det ikke er overladt til børnene selv at klare kommunikationen mellem skole og SFO.

Helhed i indskolingen – det langsigtede perspektiv betyder, at den lærer og SFO-pædagog, der sammen med børnehaveklasselederen starter børnehaveklassen, og som i 1. klasse bliver en del af de voksne om klassen, følger denne frem til 3. klasse og således medvirker til at skabe voksenkontinuitet i skoleforløbet. Det tilstræbes ligeledes, at de samme lærere har timer i indskolingen gennem en årrække.

Helhed i overgangen mellem skole/SFO og fritidsklub betyder, at de lærere og de pædagoger der arbejder med børnene i 3. klasse, mødes med de pædagoger fra den fritidsklub, der skal modtage barnet.

Lærere, pædagoger fra SFO og pædagoger fra fritidsklubben skal via en samarbejdsaftale arbejde med det formål, at børnene får den bedste udslusning fra SFO til fritidsklub. Efterfølgende skal samarbejdet mellem lærerne og fritidsklubben fortsat arbejde for at skabe sammenhæng i børnenes skole- og fritidsliv.

Tre orienteringsfelter i samarbejdet

Værdigrundlaget i Gladsaxe Kommunes to børnepolitiske målsætninger fastslår bl.a., at børnene skal inddrages som aktive og kompetente deltagere i det, der skal foregå. Den historie og kultur, barnet bringer med sig fra hjem og daginstitution til SFO og skole, skal anerkendes. Desuden afspejler værdigrundlaget en læringsopfattelse, som lægger vægt på, at børns udvikling foregår i et socialt fællesskab. Det er det aktive, nysgerrige og udforskende barn, som i dialog med børn og voksne selv er med til at skabe udvikling og læring. Samspillet og relationerne mellem børnene og mellem børn og voksne er helt centrale for barnets læring og udvikling.

Pædagogisk kontinuitet handler om, at de forskellige sammenhænge, daginstitution – SFO og skole bevidst og gennem samarbejde og koordinering støtter og hjælper børn i at kunne overføre og bruge tidligere erhvervede kompetencer i de nye omgivelser. Læringsmiljøet skal tilrettelægges, så de kompetencer, børnene har erhvervet sig i daginstitutionen, bliver tilgængelige og brugbare i SFO og skole. Hvorvidt barnet får mulighed for at opleve sig selv som en kompetent elev i skolen beror i høj grad på, om barnet får mulighed for at opfatte sig selv som et lærende individ, og om det tør tro på sine egne evner med tillid til, at det kan klare sig i skolens miljø. De nye voksne må være meget bevidste om, at barnet er i gang med at forholde sig til de nye krav, samtidig med at det som person er i gang med "at sætte sig selv ind i den nye sammenhæng".

Børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling er et fælles ansvar. Som tidligere nævnt, har lærere og pædagoger siden 1988 haft et formaliseret samarbejde i indskolingen, og samarbejdet har udviklet sig i dette tidsrum. Der er en forståelse for, at begge faggrupper i fællesskab har ansvar for de fælles børns udvikling og læring. Undervisning og fritid skal ikke opfattes som hinandens modsætninger, men skal derimod supplere hinanden, så børnene oplever en glidende overgang fra den ene type aktivitet til den anden, selvom der er forskel på de mere målrettede undervisningsaktiviteter og de friere aktiviteter i SFO. Der skal således være muligheder for den legende læring i undervisningen og den lærerige leg i SFO, og børnene skal have en oplevelse af, at skole og SFO er lige vigtige. Begge steder skal børnene opleve medbestemmelse og aktiv deltagelse i et fællesskab, som de oplever betydningsfuldt for deres læring og udvikling. Børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling er et centralt omdrejningspunkt for samarbejdet. Det handler om barnets identitetsdannelse, og her skal pædagoger og lærere arbejde sammen, for at børnene kan opfylde de kommunale trinmål for børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling, som er vedtaget i Børne- og Undervisningsudvalget i 2004.

Rammer om samarbejdet

Dag/skoleteamet samarbejder om at skabe rammer, for at pædagoger og lærere kan arbejde med helhed og sammenhæng i børns overgang fra daginstitution til SFO, børnehaveklasse og 1. klasse ud fra de retningslinier, som Børne- og Undervisningsudvalget har vedtaget i juni 2006.

Det betyder:

- at indskolingen i Gladsaxe omfatter børn fra børnehaveklasse til 3. klasse – børn fra 6 til 9 år,
- at der skal være størst muligt sammenfald af børn fra klassen med gruppen i SFO. Klassen i skolen bør være den samme som gruppen i SFO,
- at voksenteamet om en klasse består af klassens lærere og SFO-gruppens pædagog,
- at pædagog og klasselærer følger klassen/gruppen fra børnehaveklasse til 2.- 3.klasse,
- at klasselærerfunktionen varetages af børnehaveklasselederen i det første skoleår og de efterfølgende år af læreren,
- at teamets opgavefordeling, hvor lærere og pædagoger har størst mulig samundervisning, fastlægges umiddelbart efter fagfordelingen,
- at der i SFO gives muligheder for lektiehjælp på forældreplan,
- at der fastlægges samarbejdstid for klassens lærere og pædagog,
- at en lærer og pædagog varetager koordinatorfunktioner i indskolingen og deltager i kommunens netværksgruppe for indskolingskoordinatorer,
- at der er fælles anvendelse af lokalefaciliteter i skole og SFO, og
- at der er fælles efteruddannelse for lærer og pædagoger .

Indhold i samarbejdet

Omdrejningspunktet for samarbejdet mellem lærere og pædagoger er børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling.

Klassens lærere og klassepædagogen er forpligtigede til at samarbejde, således at undervisning og SFO-aktiviteter leder frem til, at børnene kan opfylde de kommunale trinmål for børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling.

Disse trinmål kræver, at undervisningens faglige trinmål, indhold, metoder og aktiviteter samt SFO-aktiviteternes indhold, metoder og aktiviteter alle skal foregå i et fælles samspil.

Det betyder:

- ⇒ at pædagoger og lærere i samarbejde med pædagoger fra daginstitution og klub tilrettelægger overgangen fra daginstitution til skole og senere fra SFO til fritidsklub,
- ⇒ at de voksne om klassen - lærere og pædagoger - skal samarbejde om klassens overordnede årsplan med hovedvægten på den del, der skal fremme de udvalgte mål for børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling og en overordnet årsplan, som også omfatter klassens/gruppens SFO-aktiviteter og metoder,
- ⇒ at klassens lærere og pædagoger - samarbejder om mål, indhold og metoder i den del af årsplanen, som omhandler de timer/ dage/perioder, hvor pædagogen deltager i undervisningen,
- ⇒ at klassens lærere og pædagoger i fællesskab laver handleplaner for klassen og for det enkelte barn vedr. børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling,
- ⇒ at klassens lærere og pædagoger samarbejder, så børn og forældre oplever fælles holdninger til børnenes alsidige, sociale og personlige udvikling,
- ⇒ at klassens lærere og pædagoger forbereder og afvikler forældresamtaler i fællesskab,
- ⇒ at klassens lærere og pædagoger er fælles om sociale arrangementer for klassen - herunder forældrearrangementer,
- ⇒ at klassens lærere og pædagoger indgår faste aftaler om indhold og struktur i forbindelse med barnets daglige skift fra skole til SFO, og
- ⇒ at klassens læreres og pædagogernes personlige kompetencer (ikke professionsrelaterede) indgår i en fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen.

**Fælles børn – fælles ansvar
i Gladsaxe**